

NÉPSZABADSÁG ONLINE

Mitől kódulunk?

Van, aki nem tudja, hogy nem érti, és van, aki nem érti, hogy nem tudja. Van, aki felelős - mi több, a legfelelősebb - politikus minőségében tesz erről bizonyosságot.

Szegő Márta | Népszabadság | 2010. október 29. | 16 komment

Új szereplők léptek a gazdaságpolitika tolmácsolójának színpadára. Szakértői magyarázataiból valamit elhallanak és azt íziben fel is találják a nagyközönségnek.

Az iparos szakmákban az ilyeneket kontároknak nevezik. Jóhiszeműen. Ha nem azok, akkor szándékos kártevők.

Az elmúlt hónapokban csak kapkodtuk a fejünket Orbán Viktor, Kósa Lajos, Szijjártó Péter és társaik fellépései láttán. Aki szelet vet, vihart arat – láttuk. A forint körüli vihar elülőben, az adósságállománnyal kapcsolatos közlések azonban máig sem csillapodó hullámverést keltettek. Évi 2-3 ezer milliárd, három év alatt több mint 8 ezer milliárd forint „kivonása” a gazdaságból az ország eladósítása miatt..., ilyeneket hallottunk. Mintha egy állatidomár pattogatná az ostorát. Mintha államidomárunk így akarná meghunyászkodásra kényszeríteni társadalmi partnereit. A hatás nem is marad el: az orvostársadalom korábban rettenthetetlen élharcosa az elsők között adta fel korábbi követeléseit, de sokan mások is megszeppentek. Az emberek is megzavarodtak: mi ez a sok ezermilliárd? Csontváz vagy még csak foszló hulla? Mit kell kivonni és miért csak most?

HIRDETÉS

A magyar valóban súlyosan eladósodott állam. Rendszerváltó szomszédjainkhoz viszonyítva nagyon, a nyugati világhoz képest átlagosan. Szomszédaink tiszta lappal léptek a piacgazdaságba. Csehszlovákia a szocialista ortodoxia gúzsába kötve nem vett fel nyugati hiteleket, Csehország és Szlovákia már persze ütemesen hízalja az államadósságát. A balti államoknak az oszló moszkvai központi hatalom nem osztott le adósságot. Románia volt adóssága, de Ceaucescu azt kegyetlenül leverte a népen, és visszafizette még bukása előtt.

Nos, ha a dolog úgy állna, ahogyan a miniszterelnök értelmezi, akkor Románia múltja lenne a jövőnk. Ha évente 2-3 ezermilliárd forintot kellene leperkálni hitelezőinknek – közöttük a magyar államadósság magyar (!) hitelezőinek, biztosítóknak, bankoknak, magánszemélyeknek, befektetési alapoknak – akkor augusztus 30-án a 20 450 ezermilliárd forintot csekély tíz éven belül letudnánk, hogy attól kóduljon a nép, mint kódult Romániában.

Erről azonban szó sincs. Ahol van megtakarítás, ott kell legyen adós, akinek kölcsönt nyújtunk. A piacgazdaság ilyen. A lakosság el nem fogyasztott jövedelmét, melyet a jövőre tartalékol, kölcsönadja a vállalatoknak beruházásokra, az államnak például a humán infrastruktúra (oktatás, kutatás, egészségügy, közlekedés stb.) fejlesztésére. Ha ezek jól sáfárkodnak a kölcsönrel, ha fejlődik a gazdaság, nő a reálgazdaság, s ennek következtében a hitelezők hozamként megkapják a reálkamatukat, akkor mondhatjuk, hogy normálisan működik a piacgazdaság. Az adósság nem erkölcsi kategória, az államé sem az, nem „szégyen”, ha van. Ha nem lenne, ugyan mit kezdenének a biztosítók a reájuk bízott pénzüsszegekkel, amelyeket az emberek a jövő biztosítékául befizetnek nekik, és amit ők most a legbiztonságosabbnak minősített, hosszú lejáratú állami adósságpapírokba, államkötvényekben fialtatnak? Miből fizetnének betéti kamatot a bankok az ügyfeleknek, ha nem húznának

Mitől kódulunk?

Van, aki nem tudja, hogy nem érti, és van, aki nem érti, hogy nem tudja. Van, aki felelős - mi több, a legfelelősebb - politikus minőségében tesz erről bizonyosságot.

Szegő Márta | Népszabadság | 2010. október 29. | 16 komment

kamatjövedelmet államkötvény-állományuk után (is)? Éppúgy, mint a kötvényalapú befektetési alapok stb.

Az állam az adósságát – miként a vállalatok – nem visszafizeti, hanem görgeti maga előtt. Szakszóval: refinanszírozza, azaz újabb hitelek felvételéből törleszt a hitelezőnek, aki – mint láttuk – rá is van szorulva erre a befektetési eszközre. Az államadósságot nem visszafizetni kell, hanem kezelni, keresni az optimális méretét, szerkezetét és „szolgálni” az adósságot. Az adósságszolgálat az állam részéről ugyanazt jelenti, mint egy hűszéves lakáshitellel rendelkező magánszemély részéről: rendben fizeti a kamatokat és a törlesztéseket. Az állam a törlesztést – esetünkben az elkövetkező három esztendőben összesen azt a nyolcezer-valahánymilliárd forintot – tehát újra felvett kölcsönökkel görgeti, rulírozza. Hitelező – hazai és külföldi – ehhez bizonyosan lesz, kérdés: milyen áron hajlandóak éppen magyar állampapírokba helyezni a pénzüket. Ami a gazdaságból kivont készpénzt illeti, ez a központi költségvetésből fizetendő kamatterher. Ami sok, rengeteg. A magyar államadósság éves kamatterhe, amelyet közvetlenül az éves adóbevételekből áll a költségvetés, bizony 800–1200 milliárd forintra rúg – ez vethető össze az egyéb területekre szánt állami kiadásokkal, az egészségügyével, a nyugdíjakkal, az oktatással stb.

Ez a tetemes teher az éves magyar összjövedelem, a GDP 3-4 százaléka, attól függően, hogy a kormányzat gazdaságpolitikáját hogyan árazza be a piac, és az adósság közel felét képviselő devizaállomány után milyen forintárfolyamon kell kifizetni az esedékes kamatokat. A mostanában annyit átkozott „stréberség” százmilliárdos nagyságrendű nyereséget jelenthet. A „szabadságharc meg az ostoba fecsegés ugyanennyit – mínuszban.

A kamatterher egy normális költségvetés működési költsége, a jövőbeli gazdasági-társadalmi fejlődést megalapozó befektetések „ára”. Nem önmagában a kamatterherrel van a baj, hanem annak mértékével. Ahhoz, hogy egyensúlyban legyen az éves költségvetés, 3-4 százaléknyi többletbevételt kell beszédni az esedékes kamatokra. Ha nincs ennyi bevétel, akkor a kamatokat is újabb adósságokkal lehet csak finanszírozni. A 2011-re szóló 3 százalékos körüli költségvetési hiány véletlenül pontosan az egyensúlyi helyzetre lenne példa.

A szerző közgazdász

Címkék: költségvetés , gazdaságpolitika , hiány , Orbán-kormány

Kapcsolódó cikkek: Oda az eufória: Orbán és csapata túlélésre játszik | Az elkobzás ideológiája | Az MNB a stabilitás miatt aggódik | Az Orbán-kormány teszteli Brüsszelt | A héten jelenti be Orbán gazdasági 'akciótervét'

Recommend

Be the first of your friends to recommend this.

HIRDETÉS

Mitől kódulunk?

Van, aki nem tudja, hogy nem érti, és van, aki nem érti, hogy nem tudja. Van, aki felelős - mi több, a legfelelősebb - politikus minőségében tesz erről bizonyosságot.

Szegő Márta | Népszabadság | 2010. október 29. | 16 komment
